

nedbání povinné povinné péče podle Šu 6 nov. proti témuž obžalovanému nebo jednomu z více obžalovaných. Kromě tohoto případu nesmí kmetský soud pro absolutní nepřislušnost souditi o jiném trestném činu, tedy ani o přestupku proti bezpečnosti cti ve smyslu §§ 487 a násl. tr. zák., a dochází pak v takových případech k platnosti předpisu prvního odstavce Šu 6. prováděcího nařízení, že musí kmetský soud postoupiti spisy příslušnému soudu. Š 6 nař. ovšem upravuje podle svého doslovu pouze případ souběhu jiného trestného činu s trestným činem, příkázaným senátům podle Šu 4. nařízení, avšak podle celého smyslu a účelu zákona, zúžujícího příslušnost kmetských senátů pouze na určité delikty, spáchané tiskem, nemůže býti pochybným, že opatření to platí i pro případ, když jediný trestný čin, o němž má kmetský soud rozhodovati, vůbec nenáleží do oboru jeho příslušnosti. Těmito pravidly řídil se zřejmě kmetský soud i v souzeném případě, pochybil však po stránce formální potud, pokud se neomezil na výrok, že se věc postupuje příslušnému okresnímu soudu k dalšímu jednání pro přestupek proti bezpečnosti cti, nýbrž zároveň s výrokem posléz uvedeným vynesl rozsudek sprostující ve příčině přečinu tiskem spáchaného, vždyť je s ohledem na totožnost skutku v obžalobu daného nemyslitelno, by jednak vynesl byl rozsudek sprostující, přes to však pro týž skutek pak zařízeno další řízení před příslušným jiným soudem. Neudržitelným je podle oněch zásad názor stížnosti, že kmetský soud měl rozhodnouti ve věci samé i ve příčině přestupku proti bezpečnosti cti; postup takový byl by zmatečným pro absolutní nepřislušnost kmetského soudu, a připomíná se ještě mimochodem, že tu nepřiléhá poukaz k soudům porotním, jímž přísluší rozhodovati nikoliv jen o zločinech v článku VI. uvoz. zák. k trestnímu řádu uvedených, nýbrž vůbec i o všech zločinech jiných, přečinech a přestupcích — až na některé výjimky jako na příklad právě případy kmetským soudům výlučně příkázané — jestliť takovýto postup Šem 56/2 tr. ř. netoliko dovolen, nýbrž pro případ souběhu takovýchto různých trestných činů přímo předepsán, a jestliť soud porotní takřka soudem skupiny nejvyšší, jemuž ovšem v podstatě nejtěžší delikty jsou výlučně příkázány, jehož příslušnost však v příčině deliktů nižšího řádu není omezena, kdežto pro kmetské soudy právě i po této stránce jsou stanoveny určité meze. Posléze se ještě podotýká, že se shora dolíčeného hlediska totožnosti zažalovaného skutku dlužno vycházeti též, pokud by šlo o řešení otázky, zda trestný čin obžalobou stíhaný, jsa kvalifikován jako přestupek proti bezpečnosti cti podle §§ 487 a násl. tr. zák., jest promlčen podle Šu 531, 532 tr. zák., pokud se týče, zda právo obžalobní zaniklo podle Šu 530 tr. zák.

Čís. 2744.

Předpisu § 222 tr. ř. vyhovuje jen průvodní návrh, čelící k doplnění průvodního řízení v určitém směru a označující skutečnosti a body, o nichž mají býti navržené důkazy provedeny.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Podněcování k organisování revoluce ve smyslu Leninismu (k diktatuře proletariátu) jest podněcováním ve smyslu § 15 čís. 3 zákona (k změně demokraticko-republikánské formy státu).

Autentický výklad Leninismu exekutivou komunistické internacionály; pojem »revoluce«.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1927, Zm II 582/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 16. října 1925, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými, obžalovaný Jindřich B. zločinem jednak dokonané, jednak nedokonané výzvy k trestným činům podle Šu 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., pokud se týče podle téhož zákonného ustanovení a Šu 8 tr. zák., obžalovaný Hynek K. přečinem zanedbání povinné péče podle článku III. čís. 1. zákona ze dne 15. října 1868, čís. 132 ř. zák. a Šu 42 zákona na ochranu republiky, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 4, 5 a 9 — patrně 9 a) — Šu 281 tr. ř. Důvod zmatku čís. 4 spatřuje v tom, že byl nalézacím soudem zamítnut při hlavním přelíčení jako zbytečný návrh obhájce obžalovaných na připuštění důkazu prostudováním všech spisů Iljiče Lenina soudem. Než zamítnutí návrhu stalo se právem a nemůže býti podkladem pro uplatňovaný zmatek formálně již proto, že návrh ani nesměřoval k doplnění průvodního řízení v určitém směru, ani neoznačil skutečností a bodů, o nichž mají býti navržené důkazy provedeny, a proto zřejmě nevyhovuje předpisu Šu 222 tr. ř., jež dlužno vztahovati i na tento případ, takže již pro svou povšechnost a neurčitost nebyl vůbec způsobilým, by mu bylo vyhověno. Než i po věcné stránce jevil se návrh nalézacímu soudu vším právem zbytečným. Již v důvodech usnesení, jímž byl zamítnut, se uvádí, že k posouzení trestnosti (činu obžalovaných) stačí obsah závadných článků samotných, a také rozhodovací důvody napadeného rozsudku vycházejí zásadně s téhož hlediska. Rozsudkové důvody dospívají sice současně k závěru, že úmyslem obžalovaných (ze stěžovatelů přichází arci v tom směru nyní v úvahu pouze obžalovaný Jindřich B.) bylo propagovati oněmi články ve čtenářích listů »P.« a »S.« Leninismus, ale, jak se tamtéž zároveň výslovně zdůrazňuje, Leninismus v onom jeho pojmovém obsahu, v němž byl podle předchozího rozsudkového zjištění vyložen v prohlášení samotné exekutivy komunistické internacionály, uveřejněném u příležitosti výročí říjnové revoluce v komunistických časopisech, mimo jiné též v čísle 305 časopisu »R.« ze dne 7. listopadu 1924. Jak rozsudek podrobněji zjišťuje, praví se v onom prohlášení ku konci: »Naplňte dělnickou třídu duchem Leninismu. Leninismus jest organisováním revoluce, bolševismus jest neohraňčená oddanost revolučního předvoje proletariátu, sdružená s neúnavnou tuhou prací pro přípravu revoluce. Sedmé výročí říjnové revoluce jest ve znamení bolševisace západoevropského proletariátu. Ať žije světová revoluce!« Tento výklad Leninismu, pocházející od svrchované představitelky hnutí, hlásajícího a

propagujícího Leninismus, označující rozsudkové důvody právem jako autentický. Nebyloť pro soud zajisté příčiny k pochybnostem o tom, že výklad, který přiložil onomu pojmu tak význačný činitel komunistické internacionály, jakým je její exekutiva, jest správný, že se totiž shoduje s tím, co Lenin skutečně hlásal a co prohlašoval zejména za cíl svého učení. Než, i kdyby tomu tak nebylo, bylo by pro řešení otázky, zda jednání stěžovatelů zakládá skutkovou podstatu oněch trestných činů, jimiž byli vinnými uznáni, rozhodným jen to, co zejména i v oblasti republiky Československé bylo za zásady a konečné cíle Leninovy, za Leninismus prohlášeno a v tom smyslu dále propagováno. Že by se rozsudkové zjištění, týkající se onoho výkladu Leninismu v prohlášení exekutivy komunistické internacionály, neshodovalo se skutečností, zmateční stížnost netvrdí a nevyslovuje pochybností ani o autentičnosti výkladu toho. Stížnost ani nenapadá rozsudkové zjištění, podle něhož časopisy »R.«, v němž bylo ono prohlášení otištěno, a »S.«, v němž podle úmyslu obžalovaného B-e měl býti otištěn jeho článek »Iljičův odkaz«, se tisknou v téže tiskárně a sledují tytéž cíle, ani rozsudkový závěr, zbudovaný na tomto zjištění, že totiž ona definice »Leninismu«, podaná v »R.«, platí pro oba řečené tiskopisy, ani posléze rozsudkové zjištění, podle něhož ono prohlášení bylo dobře známo i obžalovanému B-ovi jako člennému funkcionáři a agitátoru komunistické strany v Československu, pouhé to sekce komunistické internacionály, přiznává naopak výslovně, že obžalovaní jsou nejen zjevnými a otevřenými ctiteli a vyznávači učení Lenina, nýbrž že učení to také propagují. V rámci oněch svých vývodů, jimiž provádí zmateční stížnost formální námitku důvodu zmatečnosti čís. 5 Šu 281 tr. ř., snaží se sice dovoditi, že organisování revoluce není ještě činností trestnou a, že revoluce sama neznamená nikterak útok na republiku, která prý je ideálem komunistů i základem Leninismu, tak, že prý »republikou zůstane i po vítězství Leninismu«. Sama však zároveň připouští, že kromě nápravy křivd znamená revoluce také změnu a přeměnu společenských řádů a změnu poměrů mezi občany, ač ovšem podle jejího tvrzení jen k tomu cíli, by »se vyhovělo lidskému poslání a plné svobodě a rovnosti lidské.«

Rozsudkové důvody, opírající se, jak shora dovedeno, právem o onen výklad v prohlášení exekutivy, definují pojem Leninismu i pojmy revoluce a jejího organisování i práce pro její přípravu způsobem zásadně odlišným. Majíce při tom na zřeteli již skutkovou podstatu onoho trestného činu, na který zněla obžaloba, zločin podle Šu 15 čís. 3. zákona na ochranu republiky, dospívají k závěru, že podněcování k organisování revoluce ve smyslu Leninismu není ničím jiným, než podněcováním ke konečnému cíli komunistické internacionály, totiž k diktatuře proletariátu a že, mluví-li se v prohlášení o bolševisaci západoevropského proletariátu, definuje-li se v něm bolševismus jako neohraničená oddanost revolučního předvoje proletariátu, sdružená s neúnavnou tuhou prací pro přípravu revoluce a oslavuje-li se tam světová revoluce, je tím dokázáno, že se zamýšlí a je zároveň podle předchozího rozsudkového závěru takto podněcováno k pokusu o násilnou změnu ústavy republiky. Způsobem, jež při nejmenším přímo zmateční stížnost ani nenapadá, zjišťuje se mimo to, že Leninismus postupoval skutečně násilně.

Na odůvodněnou přesvědčení nalézacího soudu, že propagací Leninismu v jeho právě nastíněném smyslu včetně bolševismu, jímž jest v prohlášení exekutivy zřejmě míněn Leninismus uváděný ve skutek, je nejen článek »Rok po smrti Leninově«, nýbrž, že táž tendence je zdůrazněna i v ostatních třech závadných člancích, »Iljičův odkaz«, »Lenin a mládež« a »odmítnutí soudruha Trockého«, citují se v rozsudkových důvodech některé v tom směru zvlášť výmluvné výňatky z těchto jednotlivých článků, v nichž nachází ono přesvědčení nalézacího soudu plnou oporu. Pojem revoluce vykládají arci rozsudkové důvody v naprosto jiném smyslu, než jaký mu při svém výkladu Leninismu snaží se dáti zmateční stížnost. Příkladají mu onen význam, který mu s výjimkou oněch případů, v nichž okolnosti poukazují na jiný výklad (na př. pouhé revoluce myšlenkové, duchovní a pod.), bývá zpravidla přisuzován, totiž, pokud jde zejména o revoluci v oboru života a vývoje státního, jako hnutí, směřující k tomu, by ústavní zřízení, platné v tom kterém státě, bylo cestou násilí buď vůbec odstraněno, nebo bylo nahrazeno jiným ústavním zřízením, v němž by však posavadní samostatnost, jednotnost neb aspoň vládní forma státu buď zcela vzala za své, nebo by na její místo vstoupila forma zásadně jiná, značící změnu posavadní ústavy státní. Jako cíl revoluce a jejího organisování ve smyslu hořejšího výkladu Leninismu označují rozsudkové důvody konečný cíl komunistické internacionály, diktaturu proletariátu. Činí tak způsobem, jemuž vzhledem k předpisům §§ 258 a 288 čís. 3. tr. ř. lze vůbec ztěžá odporovati a možno důvodně za to míti, že o správnosti tohoto rozsudkového zjištění nepochybuje ani zmateční stížnost. Samovláda jediné třídy obyvatelstva, která by jako nezbytný důsledek přinášela s sebou podrobení všech ostatních vrstev občanstva oné podle pojmu svého neomezené moci pouhého zlomku obyvatel státu, přičí se však pojmu zásadní rovnosti všech obyvatel států, zaručené zejména i ústavou republiky Československé (§ 106 úst. listiny) tou měrou, že by se nastolení diktatury proletariátu neobešlo především bez současné změny demokraticko-republikánské formy státu, v níž ona stěžejní zásada ústavy dochází vnějšího výrazu a svého uplatnění. Jelikož pak tato diktatura proletariátu má býti jak tomu nasvědčuje i závěrečné oslavné heslo prohlášení exekutivy, »ať žije světová revoluce!«, uskutečněna v rámci revoluce světové, je na bíledni dále, že by její zavedení nezůstalo bez dalekosáhlého účinku na ústavu republiky ani, pokud jde o její samostatnost a jednotnost státní. Diktatura proletariátu je však dále zejména, pokud jde o republiku Československou, cílem přání a snah právě jen této jediné vrstvy obyvatelstva a to jen oné její části, která je sdružena ve straně komunistické; se smýšlením a zájmy převážné většiny občanstva nedá se již samo hlásání a propagace diktatury proletariátu uvésti v soulad. Za tohoto stavu věcí je zjevno, že by každý pokus o její nastolení narazil nejen na odpor organisovaný k jeho potlačení s použitím branné moci a aparátu bezpečnostního představiteli a činiteli ústavní moci státní, nýbrž i na činnou obranu se strany ostatního občanstva. Představa událostí, k nimž by tu došlo, je však přímo nemyslitelna bez současné představy skutků, které by odpovídaly pojmu násilí ve smyslu §§ 1 a 39 čís. 1 zák. na ochr. rep. Z oněch úvah je patrné, že návrhu v je-

hož zamítnutí spatřuje zmateční stížnost důvod zmatku čís. 4 Šu 281 tr. ř., nebylo nalézacím soudem vyhověno právem a bez porušení práv stěžovatelů na obhajobu.

Čís. 2745.

V poměru k Šu 464 tr. ř. není výrok o podmíněném odkladu výkonu trestu novým, samostatným bodem rozsudku, který by při ohlášení odvolání nebo v jeho provedení musil býti zvláště vytčen, by se předešlo následkům Šu 469 tr. ř. (předpokládajíc, že odvolání bylo ohlášeno do výroku o trestu vůbec); odvolání do trestu zahrnuje tu v sobě i odvolání do výroku o podmíněném odkladu trestu.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1927, Zm I 106/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozhodnutím krajského soudu v Českých Budějovicích jako soudu odvolacího ze dne 9. listopadu 1926, pokud jím bylo zamítnuto odvolání do výroku o bezpodmínečnosti odsouzení, byl porušen zákon v ustanoveních §§ 464, 467 a 469 tr. ř., rozhodnutí to se v tomto výroku zrušuje a věc se vrací krajskému soudu v Českých Budějovicích, by v tom směru znovu rozhodl.

Důvody:

K soukromé obžalobě Františky P-ové byl obžalovaný odsouzen rozsudkem okresního soudu v Trhových Svinech ze dne 2. října 1926 pro přestupek § 496 tr. zák. bezpodmínečně. Obžalovaný ohlásil včas odvolání co do viny a trestu, jehož neprovedl. U odvolacího líčení žádal, by mu bylo povoleno aspoň odsouzení podmíněné. Rozsudkem krajského soudu v Českých Budějovicích jako odvolacího soudu z 9. listopadu 1926 bylo odvolání zamítnuto, co do bezpodmínečnosti odsouzení s odůvodněním, že odvolání v tom bodě nebylo ani ústně ohlášeno, ani písemně provedeno, a návrh až u odvolacího líčení učiněný jest opožděný, Tímto výrokiem, pokud se vztahuje k zamítnutí odvolání do výroku o bezpodmínečnosti uloženého trestu, byl porušen zákon. Podle Šu 467 tr. ř. musí obviněný buď při ohlášení odvolání nebo v časném provedení jeho uvéstí výslovně body rozsudku, do nichž si stěžuje, jinak jest odvolání zamítnouti (§ 469 tr. ř.). § 464 tr. ř. zná — nehledíc ke zmatečností a odvolání do výroku o vině, — jen odvolání do trestu. Na tom nebylo zákonem o podmíněném odsouzení ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. ničeho změneno, třeba zákon ten zavedl odvolání do výroku o podmíněném odkladu výkonu trestu novým, samostatným bodem rozsudku, který by při ohlášení odvolání nebo v jeho provedení musil býti zvláště vytčen, by se předešlo následkům v Šu 469 tr. ř. vytčeným, předpokládajíc ovšem, že odvolání bylo ohlášeno do výroku o trestu vůbec, na-